

Y Grŵp Trawsbleidiol ar Rasio Ceffylau – Cofnodion – Cyfarfod 7 Mawrth 2023 – 12-1pm

Lleoliad: Ystafell Gynadledda A, Tŷ Hywel.

Aelodau: Llyr Gruffydd AS (Plaid Cymru – Cadeirydd), Alun Davies AS (Llafur), Gareth Davies AS (Ceidwadwyr), James Evans AS (Ceidwadwyr), Peter Fox AS (Ceidwadwyr), Mike Hedges AS (Llafur)

Staff y Senedd: Mike Bryan (Ymchwilydd Samuel Kurtz AS)

Allanol: Jack Barton (Awdurdod Rasio Ceffylau Prydain – Ysgrifenyddiaeth), Phil Bell a Kevin Hire (Cwmni Rasio Arena), Martin Davies (Gwneuthurwr Llyfrau ar y cwrs), James Lovell (Cymdeithas Gwneuthurwr Llyfrau Cymru a DragonBet), James Stevens (Racing Post), Lorcan Williams (Joci Proffesiynol)

Ymddiheuriadau: Joel James AS (Ceidwadwyr), Samuel Kurtz AS (Ceidwadwyr), Jack Sargeant AS (Llafur)

Amser cychwyn y cyfarfod: 12:04pm

Dechreuodd Llyr drwy groesawu pawb i'r cyfarfod a diolch i Phil Bell am y lletygarwch a ddarparwyd i aelodau'r grŵp ar gyfer Coral Welsh Grand National ym mis Rhagfyr.

James Lovell – Bywyd fel Gwneuthurwr Llyfrau Cae Ras

Trosglwyddodd Llyr i James Lovell a roddodd ddiweddariadau ar iechyd presennol y gymuned gwneud llyfrau ar y cae ras.

Soniodd James L am ei ddi-ddordeb mewn betio a sut yr oedd ei deulu wedi sefydlu DragonBet yn ddiweddar, fel bwci i byntwyr Cymreig a gyda'r nod o gefnogi Chwaraeon Cymru. Yna amlinellodd mai'r brif her sy'n wynebu bwcis ar hyn o bryd yw rhai o'r sancsiynau sy'n cael eu rhoi ar eu cyfrifon banc, gyda rhai hyd yn oed yn gorfod troi at ddefnyddio eu cyfrif banc personol er mwyn parhau i fasnachu. Darparwyd sesiwn frifio ar y mater hwn i'r aelodau ei chymryd i fwrdd.

Soniodd James L hefyd fod nifer o'r bwcis wedi gweld y pandemig yn anodd yng Nghymru gan fod y sector wedi ei heithrio gan Lywodraeth Cymru rhag gallu cael unrhyw fath o gymorth. Tynnodd sylw at yr hyn yr oeddem yn ei deimlo oedd gwahaniaeth clir rhwng bwcis ar y cwrs, lle mae cyfnodau clir i ailfeddwl a rhyngweithio wyneb yn wyneb, a gweithredwyr ar-lein mawr sy'n cynnig cynhyrchion casino. Gofynnodd Gareth Davies AS i James L sut y gall y grŵp gefnogi'r gymuned gwneud llyfrau ar y cwrs orau i werthu'r stori honno a'r profiad unigryw maen nhw'n ei gynnig. Cyfeiriodd James L at risg sy'n seiliedig ar gynnyrch (mae tystiolaeth yn dangos bod betio ar y cwrs ar rasio ceffylau yn risg isel) fel un peth y gellid ei ddefnyddio i wneud hyn, yn ogystal â natur deuluol y gweithrediadau dan sylw.

Yna, soniwyd am yr effaith y mae gwiriadau fforddiadwyedd yn eu cael ar byntwyr a gweithredwyr, gyda'r Comisiwn Gamblo yn ymddangos yn benderfynol o gamu i'r gwagle a grëwyd gan yr oedi i'r Adolygiad Gamblo.

Yn olaf, soniodd James L fod ganddo rôl flaenllaw o fewn y gymuned pwynt-i-bwynt Gymreig a nododd lefel presennol y dirywiad, gyda llai o gyfarfodydd a chyfranogwyr nag a fu yn y gorffennol. Soniodd Lorcan Williams fod ei yrfa i bob pwrpas yn ddyledus i fod yn rhan o oedran cynnar yn y sin pwyntiau Cymreig ac roedd o'r farn y dylai arian gael ei hidlo i lawr yn fwy effeithiol o'r cyfarfodydd mawr i'r lefel llawr gwlad.

Gofynnodd Mike Bryan gwestiwn ynghylch pam fod James L yn teimlo bod y gymuned pwynt-i-bwynt yn ei chael hi'n anodd yng Nghymru. Soniodd James L nad oedd newidiadau mewn agweddau at hela llwynogod wedi helpu, yn ogystal â nifer o newidiadau o ran defnydd tir o'r

traciau traddodiadol. Cyfeiriodd at un trac lle'r oedd y tir wedi'i werthu fel bod modd adeiladu fferm solar. Cafwyd trafodaeth wedyn ar sut y gellid gwneud y gamp yn fwy hygyrch. Tynnodd James Stevens sylw at y ffaith bod y diwydiant yng Nghymru yn gwneud yn llawer gwell na'r disgwyl o hyd, a bod y cyhoedd yng Nghymru bob amser yn awyddus i gefnogi llwyddiant ym myd y campau yng Nghymru ond nad yw'n rhywbeth y mae ein diwydiant yn mynd ati i'w annog yn ymarferol. Dywedodd Phil Bell ei fod yn gobeithio y byddai'r brand rasio Cymreig yn gallu cefnogi hyn unwaith y bydd yn weithredol. Tynnodd Jack sylw at y ffaith bod gwaith parhaus yn cael ei wneud ar hyn o bryd o gwmpas creu strategaeth diwydiant i hyrwyddo rasio yn well a gwella ei apêl fel chwaraeon. Bydd hyn yn cynnwys newidiadau i'r rhestr gemau o 2024.

Diweddariadau Awdurdod Rasio Ceffylau Prydain

Rhoddodd Jack ddiweddariad ar safle Awdurdod Rasio Ceffylau Prydain cyn dadl y Pwyllgor Deisebau ddydd Mercher 8 Mawrth ar rasio milgwn. Cyfeiriodd Llyr at y briff a ddarparwyd cyn y ddadl i aelodau'r grŵp gan Awdurdod Rasio Ceffylau Prydain, a gofynnodd i'r aelodau fod yn barod i ymyrryd pe bai'r ddadl yn crwydro i sgwrsio am rasio ceffylau. Dywedodd Alun Davies AS a Mike Hedges AS fod y mater wedi cael ei drafod yng nghyfarfod grŵp Llafur Cymru yn gynharach y diwrnod hwnnw, ac roedden nhw'n teimlo nad oedd gan rasio ddim i boeni amdano, gyda rheoliadau yn debygol o gael ei ffafrio ar gyfer rasio milgwn yn dilyn yr ymgynghoriad sydd i ddod. Fe gododd James Evans MS bryderon y gallai gwaharddiad ar un peth arwain at y llall, a dywedodd y byddai'n gwrthwynebu unrhyw waharddiad. Soniodd Gareth efallai nad oes pwynt rhoi rheoliadau ar yr hyn sydd yn ei hanfod yn ddiwydiant sy'n marw. Tynnodd Mike H sylw at y ffaith bod llawer o draciau milgwn eisoes wedi cau heb unrhyw ymyrraeth. Dywedodd Jack ei fod yn teimlo bod gan y rhan fwyaf o'r traciau sydd ar ôl ym Mhrydain gefnogaeth, a chefnogaeth sylweddol, a'i bod yn annhebygol y byddai traciau pellach yn cau o leiaf yn y tymor byr.

Yna, rhoddodd Jack ddiweddariad ar y rheoliadau chwip newydd y mae Awdurdod Rasio Ceffylau Prydain wedi'u cyflwyno yn dilyn yr ymgynghoriad agored a gynhalion nhw, ac a werthusodd aelodau'r grŵp yn y cyfarfod diwethaf. Yn ôl y sôn, yn dilyn y cyfnod sefydlu, cafodd y rheolau newydd ddechrau anodd gydag 20 gwaharddiad yn y penwythnos cyntaf, gan gynnwys Lorcan, yn anffodus, ond rydym nawr yn dechrau gweld gwelliant o ran cydymffurfiaeth jocis. Bydd gwir brawf y rheolau yng Ngŵyl Cheltenham, lle bydd llawer o jocis Gwyddelig yn reidio.

O ran y chwip, soniodd Lorcan bod rhai yn y gamp yn teimlo, drwy newid ein rheoliadau chwip, bod Awdurdod Rasio Ceffylau Prydain yn boddio lleiafrif na fydd byth yn hoffi rasio beth bynnag. Nododd Jack fod hyn yn enghraifft o'r ddadl fewnol a oedd wedi bod yn digwydd o fewn rasio, ond roedd Awdurdod Rasio Ceffylau Prydain yn hyderus, unwaith ein bod drwy'r cyfnod anodd cychwynnol hwn, y byddai'r mater hwn yn setlo. Nodwyd hefyd bod Awdurdod Rasio Ceffylau Prydain wedi cael cymeradwyaeth gan Lywodraeth Cymru i gyflwyno'r rheolau newydd.

Gofynnodd Gareth i Lorcan a oedd yn teimlo bod defnyddio'r chwip yn rhoi hwb gwirioneddol mewn ras agos. Atebodd Lorcan ei fod yn teimlo y gall fod yn arf defnyddiol mewn rhai senarios, a chyfeiriodd at y ffaith ei fod wedi bod yn hanfodol i ennill y ras lle cafodd ei atal yn y pen draw ym Mharc Haydock.

Yn olaf, rhoddwyd diweddariad byr ar yr Adolygiad Gamblo a diwygio ardoll. Dywedodd Jack fod rasio yn dal i aros i Bapur Gwyn yr Adolygiad Gamblo gael ei ryddhau ac nad oedd gweinidog gamblo yn y swydd ar hyn o bryd. Ers hynny, cadarnhawyd bod Stuart Andrew AS bellach yn gyfrifol am y briff. O ran diwygio ardoll, nododd Jack ei fod wedi cael trafodaeth gadarnhaol ynghylch y mater gydag uwch swyddog Llywodraeth Cymru, Neil Welch, yn gynharach yn y dydd a bod gofyn i DCMS adolygu'r ardoll erbyn 2024.

Rhagolwg Cheltenham

Dechreuodd James S drwy ofyn i Lorcan am y gobeithion gorau o fewn iard Paul Nicholls, y mae Lorcan yn un o'r jocis sefydlog ar ei gyfer. Soniodd Lorcan mai **Hermes Allen**, sy'n rhedeg yn y

Ballymore Novices Hurdle, y ras gyntaf ar y dydd Mercher, yw eu cyfle gorau o'r wythnos. Adroddodd hefyd bod **Bravemansgame** mewn iechyd da. Gofynnodd Phil i Lorcan, pe bai'n gallu reidio un ceffyl yn yr ŵyl, p'un fyddai'n dewis. Enwebwyd **Galopin des Champs** yn y Cwpan Aur (dydd Gwener).

Soniodd James S wedyn ei fod wedi edrych trwy'r rhestr o redwyr posib o Gymru eleni a nododd nad oedd hi'n ymddangos bod nifer o gyfleoedd yn sefyll allan eleni. Fe soniodd bod **Grey Diamond** yn fet bob ffordd yn y Grand Annual (y ras olaf ddydd Mercher). Soniodd James L y byddai'n gwrthwynebu **Honeysuckle** yn y Mares Hurdle (ddydd Mawrth) gan ei fod yn teimlo bod cefnogaeth iddi yn ymwneud mwy â theimlad na'i pherfformiad.

Soniodd Jack fod pryderon mewnol y bydd y Gwyddelod unwaith eto'n dominyddu'r ŵyl, yn enwedig **Willie Mullins**. Soniodd hefyd ein bod wedi dechrau gweld ceffylau Ffrengig yn dod i'r amlwg eto yn rhai o'n rasys blaenllaw ar ôl dirywiad cychwynnol o ran hynny yn dilyn Brexit. Nododd bod **Gold Tweet**, a hyfforddwyd gan Ffrancwr, yn cystadlu yn y Stayers Hurdle (dydd lau).

Pynciau eraill dan sylw

- Soniodd James S bod cynlluniau ar y gweill i nodi 100 mlynedd o Gwpan Aur Cheltenham y flwyddyn nesaf drwy fynd â'r tlws ar daith o amgylch y tri chopa mawr ym Mhrydain, gan gynnwys yn Eryri.
- Soniodd Phil fod Coral wedi adnewyddu eu nawdd i'r Welsh Grand National am dair blynedd arall.
- Cynigiodd Kevin gyfle i'r grŵp ymweld â Ffos Las

Diolchodd Llyr Gruffydd AS i bawb am ddod a daeth â'r cyfarfod i ben am 1.02pm.

Hefyd cawsom y nodiadau isod cyn y cyfarfod o Fangor-Is-y-Coed ond oherwydd cyfyngiadau amser nid oedd modd i ni sôn amdanynt yn y sesiwn.

- Mwy o filiau ynni - rhagwelir y bydd bil ynni Bangor yn cynyddu o tua **60%**
- Cynnig torri rasio naid haf, a allai effeithio 2 gêm deuluol boblogaidd iawn ar y trac o 2024.
- Gyrfaoedd ym maes rasio yng Ngogledd Cymru. Mae'n destun pryder gweld Keith Dalgleish yn gadael y gamp, yn ôl y sôn oherwydd pwysau staffio ar ei iard yn yr Alban, sy'n tynnu sylw at y ffaith bod caeau rasio, iardiau hyfforddi a stablau yn ei chael hi'n anodd denu gweithwyr pan maent wedi'u lleoli i ffwrdd o hybiau rasio poblogaidd mewn llefydd llai anghysbell.